

Република Србија
Град Крагујевац
Градско веће
Број: 50-40/24-V
Датум: 28. март 2024. године
Крагујевац

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
СКУПШТИНА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

Приймљено

29 MAR 2024

Орган	Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
1		50-49		

СКУПШТИНА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА
- за Председника Скупштине града Крагујевца -

У складу са чланом 119. став 2. Пословника Скупштине града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 16/21) достављамо Вам, како бисте уврстили у предложени дневни ред седнице Скупштине града Крагујевца

- Предлог одлуке о доношењу Програма „Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница период април-децембар 2024. године“

Уколико у дневни ред седнице Скупштине града уврстите Предлог одлуке о доношењу Програма „Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница период април-децембар 2024. године“, за представника предлагача на седници Скупштине града Крагујевца, Градско веће одредило је Јелену Павић, члана Градског већа за здравствену и социјалну заштиту.

Заменик Градоначелника,
Дејан Ружић

Република Србија

Град Крагујевац

Градско веће

Број: 50-40/24-V

Датум: 28. март 2024. године

К р а г у ј е в а ц

Градско веће, на основу члана 46. став 1. тачка 1. у вези члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", број 129/07, 83/14- др. закон, 101/16-др. закон, 47/18 и 111/21 – др. закон), члана 59. став 1. тачка 1. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19), члана 2. став 1. тачка 1. Одлуке о Градском већу ("Службени лист града Крагујевца", број 8/22-пречишћен текст) и члана 49. став 3. Пословника о раду Градског већа ("Службени лист града Крагујевца", број 13/24), на седници одржаној дана 28. марта 2024. године, доноси

З А К Љ У Ч А К

**о утврђивању Предлога одлуке о доношењу Програма
„Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница
период април-децембар 2024. године“**

I Утврђује се Предлог одлуке о доношењу Програма „Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница период април-децембар 2024. године“ и упућује се Скупштини града Крагујевца, на разматрање и доношење.

II За представника предлагача на седници Скупштине града Крагујевца одређује се Јелена Павић, члан Градског већа за здравствену и социјалну заштиту.

О б р а з л о ж е њ е

Правни основ за доношење Закључка о утврђивању Предлога одлуке о доношењу Програма „Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница период април-децембар 2024. године“ (у даљем тексту: Закључак), садржан је у члану 46. став 1. тачка 1. у вези члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", број 129/07, 83/14-др. закон, 101/16-др. закон, 47/18 и 111/21 – др. закон), члану 59. став 1. тачка 1. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19), члану 2. став 1. тачка 1. Одлуке о Градском већу ("Службени лист града Крагујевца", број 8/22-пречишћен текст) и члану 49. став 3. Пословника о раду Градског већа ("Службени лист града Крагујевца", број 13/24), којима је утврђено да је Градско веће предлагач аката које доноси Скупштина града Крагујевца, као и да закључком одлучује о процедуралним питањима и иницира доношење и предлагање одлука и других аката, као и начин решавања појединих питања.

Разлог за доношење овог закључка је процедуралног карактера и основ је за упућивање Предлога одлуке о доношењу Програма „Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница период април-децембар 2024. године“ Скупштини града Крагујевца, на разматрање и доношење.

Заменик Градоначелника,

Дејан Ружић, с.р.

Република Србија
Град Крагујевац
Градска управа за друштвене
делатности
Број: XXV- 222 /24
Датум: 27. март 2024. године
К р а г у ј е в а ц

Г Р А Д С К О М В Е Ћ У
-председнику-

Градска управа за друштвене делатности припремила је, у складу са чланом 52. став 1. тачка 1. у вези члана 66. став 7. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16-др. закон, 47/18 и 111/21-др. закон), чланом 68. став 1. тачка 1. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19) и чланом 11. став 1. алинеја четврта Одлуке о организацији Градских управа града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 37/21-пречишћен текст и 14/23) и упућује Градском већу на разматрање и одлучивање:

- Нацрт одлуке о доношењу Програма „Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница период април-децембар 2024. године“

Нацрт одлуке о доношењу Програма „Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница период април-децембар 2024. године“ припремљен је у складу са одредбама:

1. члана 14. став 2. и члана 22. став 2. Закона о јавном здрављу („Службени гласник Републике Србије“, број 15/16), у вези са чланом 16. став 3. и став 5. Правилника о ближим условима и обавезама за деловање у области јавног здравља („Службени гласник Републике Србије“, број 94/19),
2. члана 180. став 2. Пословника Скупштине града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“, број 16/21) и
3. одредбама Правилника о припреми, достављању и контроли нацрта/предлога аката који се упућују Градском већу („Службени лист града Крагујевца“, број 14/24 и 15/24).

Предлажемо да у Дневни ред седнице уврстите Нацрт одлуке о доношењу Програма „Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница период април-децембар 2024. године“ и уколико то учините, за представника предлагача на седници Градског већа одређује се Јелена Павић, члан Градског већа за здравствену и социјалну заштиту.

Прилог:

Мишљење Градске управе за финансије и јавне набавке;
Програм „Контрола здравствене безбедности хране
са градских тржница период април-децембар 2024. године“

ВД НАЧЕЛНИКА,

Тамара Јовановић,с.р.

Скупштина града Крагујевца, на основу члана 14. став 2. и члана 22. став 2. Закона о јавном здрављу („Службени гласник Републике Србије“, број 15/16), у вези са чланом 16. став 3. и став 5. Правилника о ближим условима и обавезама за деловање у области јавног здравља („Службени гласник Републике Србије“, број 94/19) и члана 180. став 2. Пословника Скупштине града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“, број 16/21), на седници одржаној дана _____ 2024. године, доноси

**ОДЛУКУ
О ДОНОШЕЊУ ПРОГРАМА
„КОНТРОЛА ЗДРАВСТВЕНЕ БЕЗБЕДНОСТИ ХРАНЕ СА ГРАДСКИХ ТРЖНИЦА
ПЕРИОД АПРИЛ-ДЕЦЕМБАР 2024. ГОДИНЕ“**

I Доноси се Програм „Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница период април-децембар 2024. године“ (у даљем тексту: Програм), који је предложио Институт за јавно здравље Крагујевац, као носилац активности у области деловања јавног здравља за територију града Крагујевца.

Програм ће се реализовати у периоду април-децембар 2024. године, представља програм из области јавног здравља и саставни је део ове одлуке.

II Спровођење Програма прати Савет за здравље града Крагујевца, даје мишљење на Извештај о остваривању Програма и предлаже мере за његово унапређење.

III Ову одлуку објавити у „Службеном листу града Крагујевца“.

IV Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу града Крагујевца“.

Образложење

Правни основ за доношење Одлуке о доношењу Програма „Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница период април-децембар 2024. године“, садржан је у одредбама члана 14. став 2. и члана 22. став 2. Закона о јавном здрављу („Службени гласник Републике Србије“, број 15/16) и члана 180. став 2. Пословника Скупштине града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“, број 16/21), којима је прописано да јединица локалне самоуправе доноси и финансира посебне програме из области јавног здравља за своју територију, да јединице локалне самоуправе финансирају програме из области јавног здравља за своју територију које спроводе институти и заводи за јавно здравље самостално или у сарадњи са другим учесницима, као и да Скупштина града у вршењу своје надлежности доноси одлуке. Чланом 16. став 3. и став 5. Правилника о ближим условима и обавезама за деловање у области јавног здравља („Службени гласник Републике Србије“, број 94/19) прописано је да су програми из области јавног здравља који се финансирају из буџета јединице локалне самоуправе усмерени ка реализацији приоритета дефинисаних планом јавног здравља, као и на друге активности према процени и могућностима носилаца и учесника у области јавног здравља и да се реализација наведених програма спроводи директним уговарањем између јединица локалне самоуправе и института, односно завода за јавно здравље у складу са надлежностима прописаним законом.

Разлог за доношење ове одлуке садржан је у потреби доношења посебног програма из области јавног здравља, којим се уређује спровођење активности у циљу очувања и унапређења здравља кроз праћење здравствене безбедности хране. Узорковањем хране се врши контрола микробиолошке, хемијске и физичкохемијске исправности хране која се продаје на градским тржницама, акредитованим лабораторијским методама одговарајућим за сваку врсту узорака. Ефекти који се очекују контролом су смањење броја контаминираних намирница на градским тржницама, смањење броја алиментарних болести изазваних контаминираним храном са тржница, а самим тим и боље здравље опште популације на територији града.

Институт за јавно здравље Крагујевац израдио је Предлог Програма, у складу са приоритетима дефинисаним Планом јавног здравља града Крагујевца за период 2019-2026. године са Акционим планом

за спровођење Плана јавног здравља за период 2019-2026. године („Службени лист града Крагујевца“, број 13/19).

Општи циљ Програма: Очување здравља популације града Крагујевца редовном, континуираном контролом здравствене безбедности хране која се продаје на градским тржницама.

Специфични циљеви Програма:

1. Обезбедити продају здравствено безбедне хране на градским тржницама.
2. Смањење алиментарних обољења изазваних микробиолошком контаминацијом хране (млечних производа, јаја, меда, сировог меса и сухомеснатих производа).
3. Смањење алиментарних обољења изазваних хемијском контаминацијом хране тешким металима и пестицидима (воће и поврће).

Средства за реализацију Програма „Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница период април-децембар 2024. године“ у износу од 558.870,00 динара планирана су Одлуком о у буџету града Крагујевца за 2024.годину ("Службени лист града Крагујевца", број 13/24).

СКУПШТИНА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

Број: _____

У Крагујевцу, _____ 2024.године

ПРЕДСЕДНИК,

Ивица Момчиловић

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ КРАГУЈЕВАЦ
INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH KRAGUJEVAC

Датум / Date 25.03.2024.

Наш знак / Our ref 01-2037

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ

ГРАДСКОЈ УПРАВИ ЗА ДРУШТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

ПРОГРАМ

КОНТРОЛА ЗДРАВСТВЕНЕ БЕЗБЕДНОСТИ ХРАНЕ СА ГРАДСКИХ ТРЖНИЦА
ПЕРИОД АПРИЛ - ДЕЦЕМБАР 2024. ГОДИНЕ

25.3.2024. године
У Крагујевцу

В.Д. Директора ИЗЈЗ Крагујевац
Спец. др мед Небојша Ранковић

Никола Пашић 1, 34000 Крагујевац, тел: 034/504-501, факс: 034/331-344, info@izjzkg.rs
www.izjzkg.rs жиро рачун: 840-340667-22 ПИБ: 102135344

1 Nikola Pasic Street, 34000 Kragujevac, phone: +381 34 504 501, fax: +381 34 331 344, info@izjzkg.rs
www.izjzkg.rs giro account: 840-340667-22

УВОД

Исхрана људи је основни чинилац здравља па храна представља и здравствени ресурс али и велики здравствени ризик по здравље целе популације. О утицају хране и исхране на здравље се много зна али и истражује свуда у свету. Прве записе о безбедној и небезбедној храни можемо наћи у Светом писму (Стари завет) али и у медицини свих старих, античких народа. Још је Хипократ, отац медицине, рекао: „Храна нека буде твој лек, лек нека буде храна твоја“. Здравље је уско повезано са правилном исхраном. Сва жива бића се хране. Храна човеку обезбеђује:

1. структуру организма (изградњу ћелија и ткива, раст, развој и регенерацију) и
2. функцију организма (енергетску, метаболичко-регулаторну и заштитну).

Добро здравље и заштиту од болести пружа само избалансирана, мешовита, исхрана која садржи све потребне макро и микронутријенте и која је:

1. квантитативно довољна
2. квалитативно задовољавајућа и
3. здравствено безбедна.

Џорџ Херберт је рекао „Ма ко био отац једне болести, неправилна исхрана_јој је мајка“

Храну чине комбинације намирница, било да су у прерађеном, непрерађеном или полупрерађеном стању. Свака намирница је и храна, али ниједна појединачна намирница сама не може да задовољи све потребе организма-нема комплетне намирнице. У хемијском смислу намирнице су комбинације различитих хранљивих материја, док према физиолошкој дефиницији намирнице су углавном природни производи сложеног хемијског састава, које у одговарајућим односима са другим намирницама обезбеђују нормалан живот јединке.

Под намирницама подразумева се све што се употребљава за храну или пиће у прерађеном или непрерађеном стању: и вода и сировине за производњу намирница, зачини, адитиви.

Храна која се конзумира мора да буде здравствено безбедна и у физичко-хемијском и у микробиолошком погледу. То значи да храна/намирнице не треба да буду загађене-контаминирани штетним агенсима који могу да оштете здравље људи и то:

ФИЗИЧКИМ (метални опилци, честице, радиоактивност...)

ХЕМИЈСКИМ (тешким металима, пестицидима, хормонима, антибиотикима и др.)

БИОЛОШКИМ (инсектима, глодарима, бактеријама, вирусима, паразитима, гљивицама, или токсинима).

Храна и биљног и животињског порекла може бити контаминирана различитим врстама микроорганизама. Бактеријска контаминација је посебно специфична за домаће производе од млека (сир и кајмак) и јаја, као и за месо и производе од меса. У зависности од врсте хране микробиолошка анализа подразумева испитивање присуства различитих микробиолошких параметара (*Enterobacteriaceae*, *Salmonella* sp. *Escherichia coli*, број *aerobnih* колонija, *plesni* i *kvasci*, *Bacillus cereus*, *Listeria monocitogenes*...). Хемијска контаминација може бити веома разноврсна: тешки метали (олово, жива, арсен, кадмијум, бакар, цинк... Сви тешки метали у повећаним концентracијама у односу на оне предвиђене Правилницима могу озбиљно оштетити здравље а симптоми и знаци болести се разликују и зависе од самог тешког метала, начина уноса, унешене количине и дужине уноса-времена као ои од здравственог стања сваког пијединца.), пестициди и то: оргонохлорни пестициди, оргонофосфорни пестициди, карбамати, триазини, пиретрини... (симптоматологија тровања зависи од хемијских особина групе пестицида, дужине трајања уноса, унетих концентрација, здравственог стања људи...), антибиотици, хормони и др.

Да би се контролисала здравствена безбедност хране, храна мора да се узоркује на за то прописан начин, транспортује (на прописан начин) до акредитоване лабораторије за микробиолошка и хемијска испитивања хране.

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ:

Очување здравља популације града Крагујевца редовном, континуираном, контролом здравствене безбедности хране која се продаје на градским тржницама.

Специфични циљеви:

1. Обезбедити продају здравствено безбедне хране на градским тржницама
2. Смањење алиментарних обољења изазваних микробиолошком контаминацијом хране (млечних производа, јаја, меда, сировог меса и сухомеснатих производа)
3. Смањење алиментарних обољења изазваних хемијском контаминацијом хране тешким металима и пестицидима (воће и поврће)

АКТИВНОСТИ ПРОГРАМА

У циљу спровођења активности дефинишу се приоритетни програмски задаци за 2024. годину и то:

1. узорковање хране/намирница на градским тржницама
2. микробиолошке анализе хране и брисева
3. хемијске анализе хране
4. стручно мишљење

Узорковање хране као и план узорковања по месецима ће се спроводити у сарадњи са ЈКП "Шумадија".

ИНДИКАТОРИ И МЕТОДОЛОГИЈА СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

Узорковање хране/намирница на градским тржницама ће се вршити адекватним, стручним методама. Анализе и микробиолошке и хемијске ће се вршити акредитованим лабораторијским методама одговарајућим за сваку врсту узорака. Лекар специјалиста хигијене даје стручно мишљење о здравственој безбедности узорака на основу анализираних параметара и лабораторијских извештаја.

Индикатори који ће се пратити:

1. Број узорака хране/намирница
2. Број микробиолошких анализа
3. Број хемијских анализа

ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ

- Смањење броја контаминираних намирница на градским тржницама.
- Смањење броја алиментарних болести изазваних контаминираним храном са тржница
- Боље здравље опште популације

РИЗИЦИ ПО ПРОЈЕКАТ

- Недостатак финансијских средстава
- Смањени обим продаје млечних и других пољопривредних производа због недостатка продајног простора (Зелена пијаца)

Никола Пашин 1, 34000 Крагујевац, тел: 034/504-501, факс: 034/331-344, info@izjzkg.rs
www.izjzkg.rs жиро рачун: 840-340667-22 ПИБ: 102135344

1 Nikola Pasic Street, 34000 Kragujevac, phone: +381 34 504 501, fax: +381 34 331 344, info@izjzkg.rs
www.izjzkg.rs giro account: 840-340667-22

ПРАВНИ ОКВИР

- Закон о јавном здрављу
- Закон о заштити становништва од заразних болести
- Закон о здравственој заштити
- Закон о безбедности хране и бројна подзаконска акта-Правилници

ОДРЖИВОСТ ПРОЈЕКТА

- Континуирана сарадња стручних служби града Крагујевца и ИЗЈЗ Крагујевац
- Опредељење додатних финансијских средстава за превентивне активности на нивоу локалне заједнице
- Превентивне програме спроводити као редовне радне активности

ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Финансијска средства која се потражују од Града Крагујевца за реализацију програма „Контрола здравствене безбедности хране са градских тржница“ у периоду од 1.4.- 31.12.2024. године износе **558.870,00 динара**.

Врста узорка	Врста анализе	Број узорка	Цена по узорку	Укупна цена
Млечни производи Сир Кајмак	Микробиолошка анализа	32 укупно 25 7	4.310,00 3.380,00	131.410,00 укупно 107.750,00 23.660,00
Воће и поврће	Хемијска анализа: пестициди и тешки метали	24	13.510,00	324.240,00
Месо прерађевине Месо Прерађевине	и Микробиолошка анализа	9 укупно 2 7	3.030,00 3.380,00	29.720,00 укупно 6.060,00 23.660,00
Мед	Здравствена безбедност Микробиолошка и физичко-хемијска анализа	2	8.884,00	17.768,00
Јаја	Микробиолошка анализа	13	2.614,00	33.982,00
Брисеви	Микробиолошка анализа	15	1.450,00	21.750,00
Укупно				558.870,00 динара

Никола Пашин 1, 34000 Крагујевац, тел: 034/504-501, факс: 034/331-344, info@izjzkg.rs
www.izjzkg.rs жиро рачун: 840-340667-22 ПИБ: 102135344

1 Nikola Pasic Street, 34000 Kragujevac, phone: +381 34 504 501, fax: +381 34 331 344, info@izjzkg.rs
www.izjzkg.rs giro account: 840-340667-22

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ КРАГУЈЕВАЦ
INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH KRAGUJEVAC

ПОДАЦИ О УЧЕСНИЦИМА ПРОГРАМАМА

1) Лекар спец. Хигијене-6
2) Лекар специјалиста Микробиологије-2
3) Дипломирани хемичар, специјалиста санитарне хемије-3
4) Дипломирани хемичар-3
5) Санитарни/ медицински техничар-9
6) Лабораторијски техничари-4
7) Хемијски техничари-6

НОСИЛАЦ ПРОГРАМА

Институт за јавно здравље Крагујевац, Николе Пашића 1, 34000 Крагујевац;
Спец. др мед. Небојша Ранковић

Никола Пашић 1, 34000 Крагујевац, тел: 034/504-501, факс: 034/331-344, info@izjzkg.rs
www.izjzkg.rs жиро рачун: 840-340667-22 ПИБ: 102135344

1 Nikola Pasic Street, 34000 Kragujevac, phone: +381 34 504 501, fax: +381 34 331 344, info@izjzkg.rs
www.izjzkg.rs giro account: 840-340667-22